

**УХВАЛА
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Моїсеєвої Лариси Миколаївни щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу першого пункту 4³ розділу XV „Прикінцеві положення“ Закону України „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування“

Київ
4 вересня 2024 року
№ 156-2(I)/2024

Справа № 3-119/2024(245/24)

Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Гришук Оксани Вікторівни – головуючого, доповідача,
Петришина Олександра Віталійовича,
Совгирі Ольги Володимирівни,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Моїсеєвої Лариси Миколаївни щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу першого пункту 4³ розділу XV „Прикінцеві положення“ Закону України „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування“ від 9 липня 2003 року № 1058–IV (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 49–51, ст. 376) зі змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Гришук О.В. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Моїсеєва Л.М. звернулася до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність статтям 22, 58 Конституції України

(конституційність) абзац перший пункту 4³ розділу XV „Прикінцеві положення“ Закону України „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування“ від 9 липня 2003 року № 1058–IV зі змінами (далі – Закон).

Згідно з абзацом першим пункту 4³ розділу XV „Прикінцеві положення“ Закону пенсії, призначені відповідно до Закону до набрання чинності Законом України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій“, з 1 жовтня 2017 року перераховують із застосуванням середньої заробітної плати (доходу) в Україні, з якої сплачено страхові внески, обчисленої як середній показник за 2014, 2015 та 2016 роки із застосуванням величини оцінки одного року страхового стажу в розмірі 1 %.

Моїсеєва Л.М. вважає, що застосування величини оцінки одного року страхового стажу в розмірі 1 % замість 1,35 % під час щорічного перерахунку звужує право на підвищення пенсії та порушує вимоги статей 22, 58 Конституції України.

Обґрунтовуючи неконституційність оспорюваного припису Закону, автор клопотання посилається на Конституцію України, рішення Конституційного Суду України, а також на судові рішення у його справі.

2. Із аналізу конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

Моїсеєва Л.М. з 24 квітня 2017 року перебуває на обліку в Головному управлінні Пенсійного фонду України в Черкаській області (далі – Управління) та отримує пенсію за віком згідно зі статтею 26 Закону (у редакції, чинній до 1 жовтня 2017 року). Моїсеєва Л.М. звернулась до Управління щодо підвищення розміру пенсії з 1 березня 2023 року та отримала відповідь, що відповідно до статті 28 Закону за кожний повний рік стажу у жінок понад 30 років розмір пенсії збільшується на 1 % розміру пенсії, обчисленої згідно зі статтею 27 Закону, але не більше, ніж на 1 % прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність. Моїсеєва Л.М. не погодилась із таким перерахунком

пенсії та звернулася до Черкаського окружного адміністративного суду з позовом до Управління.

Черкаський окружний адміністративний суд рішенням від 18 серпня 2023 року, залишеним без змін постановою Шостого апеляційного адміністративного суду від 29 листопада 2023 року, адміністративний позов задовольнив частково: визнав протиправними та такими, що суперечать статті 58 Конституції України дії Управління щодо проведення індексації пенсії Моїсеєвій Л.М.; зобов'язав Управління провести перерахунок та індексацію пенсії Моїсеєвій Л.М. із застосуванням величини одного року страхового стажу в розмірі 1,35 % і виплатити різницю; у задоволенні іншої частини позову відмовив.

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду постановою від 8 квітня 2024 року касаційну скаргу Управління задовольнив, рішення Черкаського окружного адміністративного суду від 18 серпня 2023 року та постанову Шостого апеляційного адміністративного суду від 29 листопада 2023 року скасував, ухвалив нове рішення, яким у задоволенні позову Моїсеєвій Л.М. до Управління відмовив.

3. Розв'язуючи питання про відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих приписів), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); конституційна скарга має містити, зокрема, обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих приписів) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало

порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним статтями 55, 56 цього закону, та якщо: вичерпано всі національні засоби юридичного захисту (за наявності ухваленого в порядку апеляційного перегляду судового рішення, яке набрало законної сили, а в разі визначеної законом можливості касаційного оскарження – судового рішення, винесеного в порядку касаційного перегляду); з дня набрання законної сили остаточним судовим рішенням, у якому застосовано закон України (його окремі приписи), сплинуло не більше трьох місяців (частина перша статті 77).

Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається, що аргументи Моїсеєвої Л.М. полягають у цитуванні рішень Конституційного Суду України щодо гарантій, установлених статтею 22 Конституції України, та принципу незворотності дії нормативного акта в часі. Також автор клопотання зазначає, що застосування абзацу першого пункту 4³ розділу XV „Прикінцеві положення“ Закону „тягне за собою звуження прав людини на підвищення пенсій шляхом її зменшення“, порушуючи право громадянина на „впевненість у своїх законних очікуваннях“. Однак Основний Закон України не містить права „на підвищення пенсії“, а гарантує соціальний захист, згідно з яким пенсії, інші види соціальних виплат та допомоги, що є основним джерелом існування, мають забезпечувати рівень життя, не нижчий від прожиткового мінімуму, встановленого законом (частина третя статті 46 Конституції України).

З наведеного у конституційній скарзі випливає, що автор клопотання не зазначив, яке з гарантованих Конституцією України прав людини зазнало порушення внаслідок застосування судами оспорюваного припису Закону, а лише висловив незгоду з чинним законодавчим регулюванням порядку індексації (перерахунку) пенсії, що не можна вважати належним обґрунтуванням тверджень щодо його неконституційності.

Отже, Моїсеєва Л.М. не дотримала вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62

Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Моїсеєвої Лариси Миколаївни щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу першого пункту 4³ розділу XV „Прикінцеві положення“ Закону України „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування“ від 9 липня 2003 року № 1058–IV зі змінами на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**